

Universiteitsmuseum digitaliseert collectie

Het Universiteitsmuseum (UM) Groningen heeft de eerste stap gezet naar het digitaliseren van de Groningse collectie door zich aan te sluiten bij het pilotproject Unicum.

John le Grand, collectiebeheerder Universiteitsmuseum

Unicum staat voor **U**niversitaire **C**ollecties en **U**niversiteits**m**usea van de Stichting Academisch Erfgoed (SAE). Deze Stichting is een samenwerkingsverband van de Universiteit van Amsterdam, de Technische Universiteit Delft, de Rijksuniversiteit Groningen, de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht. Samen werken ze in Unicum aan het digitaal beschikbaar stellen van universitaire collecties voor het grote publiek.

John le Grand (collectiebeheerder) is degene die zich vanuit het UM ontfermt over deze collectie. "Zowel conservatoren, wetenschappers, studenten als een geïnteresseerde bezoeker zoekt op de eenvoudige 'Google-manier' naar informatie. Deze brede doelgroep kan prima bediend worden met één centrale website waarop universiteitsmusea de basisgegevens van hun academische collecties en objecten toegankelijk maken. Velen kunnen baat hebben bij informatie over het academische erfgoed, daarom is het belangrijk dit snel en overzichtelijk aan de bezoeker voor te schotelen," aldus John. "Daarbij, je ontkomt er tegenwoordig niet aan om mee te gaan in de digitalisering."

Selecteren

Een stuurgroep van leden van de SAE heeft bedacht hoe de wens om te digitaliseren uitvoerbaar wordt. Want waar te beginnen? Unicum is ambitieus als je weet dat een universiteitsmuseum een tjokvol depot beheert van voorwerpen van vakgebieden als anatomie, geologie, botanie, zoölogie, natuurwetenschappen en volkenkunde.

Eenzijds staan de voorwerpen mooi op nummer in kasten gearchiveerd. Anderzijds is er

een berg onontgonnen materiaal. Zóveel, dat je er niet aan ontkomt een gedegen selectie van objecten te maken die geschikt zijn om digitaal te ontsluiten voor presentatie aan het publiek. In het pilotproject wordt begonnen met de 'platte collectie'. Deze behelst letterlijk alle platte voorwerpen als posters, onderwijsmateriaal, penningen, schilderijen, affiches en promotieprenten van alle vakgebieden.

Collectie onder de loep

Aan John le Grand de schone taak om de materie in te duiken. Sinds medio 2010 gingen tal van prenten, schilderijen, en affiches door zijn handen. "Het interessante van platte collecties is dat ze een heel mooi tijdsbeeld weergeven," vertelt John. Selectiecriteria voor het meenemen van objecten bij het digitaliseringsproces zijn onder andere of het voorwerp visueel aantrekkelijk is, of het historisch relevant is en, niet onbelangrijk, of het verbonden is met het wetenschappelijke en studentenleven van de Rijksuniversiteit Groningen.

Bij de selectie kwam John uit op 2.500 objecten die gefotografeerd en in een systeem gezet moeten worden. De eisen die aan het beeldmateriaal voor op de website worden gesteld, zijn hoog. Daarom legt fotograaf Dirk Fennema alle 2.500 items op de digitale plaat vast.

Van elk object vormt een foto met objectbeschrijving, gerangschikt onder één van de tien beschreven hoofdcollecties, het uitgangspunt voor op de toekomstige website. De hoofdcollecties op de site zijn onder andere Anatomie, Natuurwetenschappen, Zoölogie, Botanie en Historische collectie.

ICT-kennis

John maakte als een onbeschreven blad kennis met de wereld van de ICT. Tot nu toe was hij bekend met een registratiesysteem voor alle objecten uit het museum en het depot, genaamd 'Adlib'. Gegevens uit dit systeem moeten vertaald worden zodat de computer deze zonder horten of stoten met elkaar linkt naar een webbased-omgeving. Ook bij ICT-onderwerpen blijkt: al doende leert men. John: "Ik weet nu veel meer van XML-bestanden en metadata. Bij de term 'repository' knipper ik niet meer met m'n ogen."

Europa

Tachtig procent van de platte collectie is in Groningen gerealiseerd. De vele voorwerpen staan nu geplaatst in een testomgeving. Door Unicum hebben ook andere universiteitsmusea zich gemeld, waaronder Maastricht.

De platte collectie is nog maar het begin. De bedoeling is om ook andere collecties digitaal beschikbaar te stellen, niet alleen door John maar door alle museummedewerkers via een gebruiksvriendelijk Content Management Systeem.

Unicum is nu nog een landelijk project. In de toekomst wil de SAE de informatie samenvoegen met Europese partners als Europeana, een Europese website met culturele collecties.

- Een voorproefje is te vinden op de website van het UM, onder Collecties:

www.rug.nl/museum